

ارزیابی پایان‌نامه‌های دانشجویان پزشکی و دندان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

محمدعلی طبسی^۱، رضا حکیمی^۱، غلامرضا کمیلی^۲، غلامرضا صمدزاده^۱

تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۶/۲۴

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۰/۶/۲۷

۱. مربی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، دانشکده پیراپزشکی

۲. دانشیار فیزیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، دانشکده پزشکی

بیشترین سهم به گروه‌های آموزشی علوم تشریحی (۶/۱٪)، پاتولوژی (۵/۸٪) و فیزیولوژی (۴/۶٪) مربوط می‌شد. ۶۲/۳۳ درصد پایان‌نامه‌ها از نظر روش تحقیق، توصیفی و یا توصیفی-تحلیلی بوده‌اند و درصد مطالعات توصیفی در مقطع رزیدنتی کمتر از مقطع پزشکی عمومی و دندان پزشکی بوده و بیشترین درصد کارآزمایی بالینی به دوره تخصصی (رزیدنتی) تعلق داشت. نتیجه پژوهش حاضر نشان داد که مطالعه با مقطع تحصیلی دانشجویان ارتباط داشته است. در مجموع در مدت زمان مورد مطالعه، تعداد ۶۰ مقاله برگرفته از پایان‌نامه‌های دانشجویی دانشگاه در مجلات داخلی و خارجی به چاپ رسیده است که از میان ۵۰ مقاله چاپ شده در مجلات فارسی، ۳۵ مورد آن‌ها به مقطع پزشکی عمومی مربوط می‌شوند.

در ۳۸ درصد پایان‌نامه‌ها تعداد نمونه با روش صحیح آماری تعیین شده، و در ۳۳ درصد موارد به روش تعیین حجم نمونه اشاره نشده است. مطالعات ۲۵ درصد پایان‌نامه‌ها به صورت مقطعی انجام شده است. نحوه انتخاب حجم نمونه در ۱۳ درصد موارد به صورت تصادفی ساده، ۶ درصد چندمرحله‌ای، حدود ۲ درصد سهمیه‌ای، ۳۳/۶ درصد به صورت نمونه در دسترس و حدود ۲۵ درصد نیز به روش سرشماری بوده است.

در ۲۶ درصد موارد روش نگارش منابع هیچ مطابقتی با روش ونکوور نداشته و تنها حدود ۱۵ درصد آن‌ها روش نگارش منابع را بر اساس الگوی ونکوور رعایت نموده‌اند. [م ت ع پ ز، ۱۳۹۰؛ ۱۳ (ویژنامه ۱): ۶۷]

References

1. Davami MH, Moilini L, Rafiei M. [Evaluation of principles consideration in the dissertations of medical students submitted at Arak university of medical sciences from 1373 (1994) to 1379 (2000)] Persian. Arak Med Univ J 2001; 4(3): 23-31.
2. Sobhani AR, Poor-Ramazan M, Zaker-Naghbi SA. [Examination of observed principles in scientific writing of research dissertations of medical students] Persian. J Guilan Univ Med Sci 1998; 7(25&26): 1-8.
3. Ghanaie M, Shafaghi A, Faridi M, et al. [A five year study on dissertations of medical students in Guilan university of medical sciences from 1369 to 1373] Persian. J Guilan Univ Med Sci 1998; 7(25&26): 9-15.

پایان‌نامه معرف خوبی برای ابراز توانایی‌های ذهنی، مهارت‌های تجربی و بالینی، توانایی‌های شخصی برای تحقیق پیرامون یک موضوع مشخص، جمع‌آوری داده‌ها، بحث در مورد گزارش طرح و نهایتاً نتیجه‌گیری است.

در مطالعه‌ای دوامی و همکاران، بیشتر پایان‌نامه‌های سال‌های ۷۹-۷۳ آن دانشگاه به روش توصیفی-مقطعی انجام شده و ۵۲ درصد آن‌ها از نظر رعایت اصول نگارش خوب، ۴۰ درصد متوسط و ۸ درصد ضعیف بودند و بیشتر پایان‌نامه‌ها مربوط به گروه داخلی بود.^۱ در مطالعه‌ی سبحانی و همکاران، تنها ۱۵ درصد پایان‌نامه‌های مورد مطالعه در حد انتظار بود و قسمت منابع و بحث اشکالات فراوانی داشت.^۲ در مطالعه قناعی و همکارانش، فقط ۲۷ درصد پایان‌نامه‌ها از شیوه‌ی ونکوور به‌طور صحیح پیروی کرده بودند.^۳ این پژوهش با هدف تعیین وضعیت کمی و کیفی پایان‌نامه‌های دانشگاه علوم پزشکی زاهدان از ابتدای سال ۱۳۸۲ تا پایان ۱۳۸۶ انجام شد. از مجموع ۵۸۴ پایان‌نامه مورد بررسی ۵۶/۲ درصد آن‌ها به دوره دکترای عمومی، ۱۹ درصد به مقطع دکترای تخصصی و ۲۴/۸ درصد پایان‌نامه‌ها نیز به دندانپزشکان مربوط می‌شد. از مجموع پایان‌نامه‌های مورد بررسی ۸۸ درصد در مقطع دکترای عمومی، بیش از ۷۶ درصد در مقطع دکترای تخصصی و حدود ۱۲ درصد نیز در دندانپزشکی، فاقد فرم ارزشیابی هیات داوران در انتهای پایان‌نامه بودند. یافته‌ها نشان می‌دهند تنها در ۲/۸ درصد موارد، راهنمایی رساله دانشجوی به عهده عضو هیات علمی با مرتبه علمی مربی و منحصر در دانشکده دندانپزشکی بوده است. در ۴/۵ درصد موارد (فقط در مقطع دکترای تخصصی) راهنمایی دانشجوی را عضو هیات علمی با مرتبه استادی به عهده داشته است و راهنمایی حدود ۱۴ درصد پایان‌نامه‌ها به عهده دانشیاران بوده است. ضمن آن‌که اساتید راهنمای حدود ۲۲ درصد از کل پایان‌نامه‌ها از رده علوم پایه و ۷۸ درصد نیز از رده بالینی بوده است. در مقطع رزیدنتی، بیشترین تعداد پایان‌نامه مربوط به گروه داخلی (۱۶/۲٪) و سپس گروه رادیولوژی (۱۳/۵٪) و چشم (۱۳/۵٪) بوده و گروه‌های زنان و اطفال در رتبه‌های بعدی قرار داشتند. در مقطع اینترنی بیشترین تعداد پایان‌نامه به گروه روانشناسی و روانپزشکی (۲۰/۴٪) تعلق داشت. در میان گروه‌های آموزشی علوم پایه

Please cite this article as: Tabasi MA, Hakimi R, Komeili G, Samadzade G. Evaluation of medical and dentistry students dissertations of Zahdan University of Medical Sciences (ZAUMS). Zahedan J Res Med Sci (ZJRMS) 2012; 13(suppl 1): 67.